

ሃገራዊ ዕርቅን ውድባዊ ዕርቅን

ዝምድንኡ ምስ ሕድረ ጀጋኑናን

ጉንበት 24/2019 ረድኢ ክፍለ (ባሻይ)

ምስጋና፡-

ኣብ ዝሓለፈ ሰሙን መራኸቢ ብዙሓንን ዓውዲ ፖለቲካዊ ምይይጥን ምንቕቓሕን (ፓል ቶክ) **ሕድረ ጀጋኑና** ንሓያለይ ሰባት ኣብዚ ደምበ ተቐለስቲ ዝርከቡ ባእታታት ናይ ምትብባዕን ኣይትሕመቕን የቐንየልናን ምስክርነት ህያብ ዓዲሎም። ኣነ ካብቶም ነዚ ህያብ'ዚ ዕድል ዝበጽሖም ኩይነ ብምርካብይ ደስ ዝብሉኒ እኳ እንተኹን፡ ኣብ ሕልናይ ግን ብዘይ ስኽፍታ ዝተቐበልክዎ ከምዘይኩንኩ ንተዓዘብቲ ክገልጽ እፈቱ።

ህያብ ንተቐባሊ ብሓይ ወገን ዘሓጉስ እዩ። እንተኹን ግን እቶም ህያብ ኣዳልዮም ዝዕድሉኹ ከመይ ዝኣመሰሉ ምኪኖም እንተተረዲኡካ ኢዩ ትርጉም ናይ ህያብ ምልኣት ዝህልዎ። የቐንየለይ ኢላ ምሓለፍክዎ፡ ኣብቲ ህያብ ዝተዓደልኩሉ ስዓት'ውን ብየቐንየለይ ሓሊፈዮ ከብቅዕ፡ ኣብ ዝቕጽል ዓንቀጻይ ሓሲበ መልሲ ክህበሉ ተመባዲዐ። እቲ ምንታይሲ ኣዚዩ ስለዝኸበደኒ ብናይ ታህቦኽ መልሲ ክሓልፎ ኣይመረጽኩን።

ኩለ ግዜ ዝርካቡ ዓቕመይ ካብ ቀዳሞትን ወለድን፡ መማህራንን፡ ምኩራትን፡ ንሳቶም ዝገደፍዎ ተሞኩራዊ ባህላዊ ጸኒሓትን ጽሑፋዊ ሰነዳትን ዘዋህሉክዎ ስለዝኹን፡ ህያብይ ምስኡ ዝተኣሳሰረ ምኪኑ ክገልጽ ሕልናይ ደፋፊኡኒ። እቲ ህያብ'ውን ናይ ኩላትና ምኪኑ ብዓውታ ኣብቲ ኣኼባ ኣቐሊሖ። ኣብ ዝሓለፉን ዘለዉን መማህራንይ ኣብ ምሉእ ዓለም ዝርከቡ ደቂ ኤርትራ ስለ ዝረኣዩኒ፡ ዋላ ብኸፊል ንኡስ ዓቕመይ ዘበርከትክሉ'ኳ እንተኹን፡ ዝተቐበልኩዎ ህያብ፡ ኣብ ሕልናይ ክምዝግብ ከለኹ ዳርጋ ዕጭ ውድቕ (ሎተርያ) ከም ዝበጽሓኒ ጌረ ኢዩ ወሲደዮ።

መራኸቢ ብዙሓን ሕድረ ጀጋኑና ዕላምኡም ይርድኣኒ እዩ። ሓይ ባህሊ ናይ ምስጋና ኣብ ሕብረተሰብናን ቃልስታቱን ከተኣታትዉ ስለ ዝደለዩ ኢዩ። እሞ ነዘም ከምዚ ዝኣመሰሉ ሽማግሌታት ናይ ዕደመ ዘይኩኑስ፡ ሽማግሌታት ናይ ባህላዊ ምዕባለ ምትእትታው እንታይ ንበሎም? ብወገነይ! ክብረት ይሃብኩም **“ክቡር ይኸብረካ መጠን ነብሱ፡ ሕሱር ክኣ የሕስረካ መጠን ነብሱ”** ከም ዝብሃል፡ ዕላማኹም ኣብ **ኣምር ሃገራዊ ዕርቅን፡ ውድባዊ ዕርቅን፡ ከምኡ ድማ ዝምድንኡ ምስ ኣምር ሕድረ ጀጋኑና** ኣተኣሳሲረ ክገልጽ ክፍትን ኢዩ።

እምብኣር ኣብ ኣርእስተይ ክኣቱ፡- ኣብ ዝተፈላለዩ ዝሓለፈ ዓንቀጻተይ ንሃገራዊ ዕርቅን ውድባዊ ዕርቅን ብተሕ ግዜ ክገልጹ ፈቲነን ወይ ገሊጹን እኳ እንተኹንኩ፡ ኣብ'ዚ ዘለና ሞድረሽ ግን፡ ኣዚዩ ኣገዳሲ ኩይኑ ስለዘሎን ምስ ጥምሮ-ሓሳብ ወይ ኣምር ሕድሪ ጀጋኑና ክኣ ዝምድና ስለ ዘለዎን፡ ንተቓለስትና ብፍላይ ክኣ ነዚ ዝከላበት ዘሎ መንእሳይና ምእንቲ ደገፍ ክኸውን፡ ዝድገም ክደግሞን ዝውሰኽ ክኣ ክውስኹን ኢዩ።

ብተሓት ለባማት ምሁራት፡ ምኩራት ናይ ተመኩሮን ክለሳ-ሓሳባትን ተንተንቲ፡ ብዛዕባ ሃገራዊ ዕርቂ ብገለጻ ይኹን ብጽሑፍ የቐልሑን ይስንዱን እዮም። ንሱ ከም ርእይትኣም መጠን ቅቡል ኩይኑ፡ ብወገነይ ከብርሀ ዝደሊ ነጥቢ ግን ኣሎ። ንሱ ክኣ፡ ሃገራዊ ዕርቂ ምእንቲ ብግቡእ ክርድኣና ንዕኡ ዝኸውን ቅድመ ኩነትክ እንታይ ኢዩ ዝብል መረዳእታ ሃሰስ ምባል ኣገዳሲ ኢዩ።

እዚ ቅድመ ኩነት'ዚ ክኣ **ኣምር ውድባዊ ዕርቂ** ስለዝኹን፡ ምስ ትርጉም ሃገራዊ ዕርቂ ከይተሓወስ ብትኽክል ከም እንርድኦ ምርግጽ የድሊ። ናይ ውድባት ዕርቂ ጥጡሕ ባይታ፡ መነሃርያ፡ መሳርሒ፡ ወይ ቅድመ ኩነት ናይ ሃገራዊ ዕርቂ ምኳኑ ምልላይ ከድልየና ኢዩ። ንሱ ክኣ በሐዲሩን ብብሩህ መንገድን፡ ስምረት ውድባት ኣብ ኩሉ ጽፍሕታት ምዕባለ ተልእክኡ ብንቕሓት እንተድኣ ተተግቢሩ፡ ነቲ ናይ ነዊሕ ዕላማ ብሃገር ለኽ ደረጃ ዘገልግል፡ ሃገራዊ ዕርቂ ዝብሃል ጥጡሕ ባይታ ይኸውን ማለት ኢዩ።

ንመረዳእታ ዝኣክል ተዛማዲ ስምረት ከከም ኩነታቱን ግዜ ዝጠልቦን፡ ናይ ማዕከናት ዜና፡ ህዝባዊ ማሕበራት፡ ከም ማሕበር ሰብ ሞያ፡ ማሕበር ሰራሕተኛታት፡ ማሕበር ደቀ'ንስተዮ፡ ሰብኣውያን መሕበራት፡ ናይ መሰልን ጥቕምን ተጠበቕቲ፡ ከምኡ'ውን ስምረትን ቅድድምን ፖለቲካዊ ፓርቲታት፡ ቀደምትነትን ጠለብ ሃገርን ኣብ ግምት ብምእታው፡ ኣብ ዝሰላሰለሉ እዋን፡ ምምዕራይ ሃገራዊ ናብራ ሕብረተ-ሰብ ሂወታዊ ስለዝኸውን፡ ብዝተፈላለዩ ምክንያት ዘይዕግበት ኣብ ውሽጢ ኣህዛብ ምስ ዘጋጥም፡ ንምፍትሑ ብሰላማዊ መንገዲ ቀሊል ስለ ዝኸውን ነቲ ሃገራዊ ምዕባለ፡ ሃገራዊ ዕርቂ ማለት ነቲ ደሞክራሲያዊ ዕብዮት ቅዱውን ሰለል ዝበለን ከም ዝኸውን ይገብሮ።

ብተሕ ግዜ ንውድባት ከም ዝሰምራ ምግባር፡ ወይ ስምረት ውድባት ከም ሃገራዊ ዕርቂ ጌርካ እንዳተወስደ ይግለጽ ኢዩ። እዚ ኣረኣእያ'ዚ ንመደብ ቅደም ተኸተል ናይ ቃልሲ ዝሰሓተ ስለዝኹን፡ ግቡእ መደቡ ወይ ቦትኡ ክሕዝ ይግባእ። ስምረት ውድባት ወይ ፓርቲታት ኣዚዩ ኣገዳሲ ክኸውን ከሎ፡ ንሃገራዊ ዕርቂ ዘሰላስል መሳርሒ ወይ ናውቲ ምኳኑ ተዘንጊዑ፡ ከም ሃገራዊ ዕርቂ ተወሲዱ ዘይትርጉሙ ክሕዝ እንተኹይኑ፡ ኣብ ተቓለስቲ ብኣምር ደረጃ ግጉይ ወይ ኣደናጋሪ ግንዘባ ይፈጥር።

ውድባት ዝግብዮን ዝንእሳን፡ ዝፍጠራን ዝሞታን ክኹና ከለዎ፡ ተቐባልነተን፡ ኣብ ሃገራዊ ዕርቂ ብዝገብርኦ ኣበርክቶ ኣብ ውረድ ደይብ ኣትዩ ብምርጫ ህዝቢ ዝምዘና ናይ ፖለቲካ እሃዱታት (units) ኢዮን። ትርጉሙ ክኣ፡ ኣብቲ ምዕባለ ናይቲ ዝምልከተን ሃገር፡ ማለት ኣብ ቊጠባ፡ ኣብ ማሕበራዊ፡ ኣብ ፖለቲካዊ፡ ኣብ ስነ-ምግባራዊ ጠመተ፡ ዘለወን ኣረኣእያን መደብ ዕዮታትን መርሖን ተግባራዊ ስጉምታትን ኣብ ግምት ኣትዩ፡ ዝንጸጋን ተቐባልነት ዝረኽባን ናይ ስልጣን ተቐዳደምቲ ኢዮን።

ብዝያዳ ንምብራህ፡ ነቲ ኩላትና ኣብ ሃገርና ቅዋም ክህልወና ኣለዎ ኢልና እንንበዮ፡ ብተግባር ደሞክራሲያዊ ትርጉሙ፡ ብትካላት ደረጃ (institution) ኣብ ምሉእ ሕብረተሰብ ከም ዝበጸሕ ክገብራ ዝጥለባ ኢዮን። ንኣብነት፡ ትካላት ዓውዲ ፍልት፡ ከም ኣብያተ-ትምህርቲ ትካላት ዓውዲ ቊጠባ፡ ከም ፋብሪካታት፡ ትካላት ዓውዲ ጥዕና ከም ሆስፒታላት፡ ትካላት ህዝባዊ ክንክን ዓበይትን ህጻናትን፡ ትካላት ትሕተ ቅርጻ፡ ትካላት ዓውዲ ማእቶት ብሓፈሽኡ፡ ኣብቲ ምሉእ ሕብረተሰብ ናይቲ ሃገር ከም ዝዝርጋሕ ምግባር ምዃኑ ኢዩ።

ታሪኽና ንዝክር እንተድኣ ኩንና፡ ክንደይ ተመሃራይ ኢዩ ቤተ-ሰብ ኣብ ከተማ ስለዘይብሉ ኣብ ራብዓይ ክፍሊ ተኹሊፉ፡ ብዓቢኡ'ውን ክንደይ ህዝቢ ኢዩ ጩና ናይ ትምህርትን ክንክን ጥዕናን፡ ስራሕን ተሓራሚዎ፡ ደንቑሩን ደኽዩን ተሰዲዱን፡ ኣብዘይ ዕድሚኡ ክኣ በሪሱን? እምብኣር ንምርዳእ ዝኣክል፡ ውድባት ወይ ፓርቲታት ንበለን፡ ከም መሳረሒ ናይ ምዕብልና መጠን፡ ናይ ነዊሕ ዕላምኣን ነዚ ዝተባህለ ሃገራዊ ዕርቂ ናብ ግብሪ ምትርጓም ኢዩ። እዚ እንተድኣ ክግበር ክኢሉ፡ እቲ ህዝቢ ብናብራ ደረጃ ኢዩ ተቐውምኡ ብሓባር ከከም ውድብኡ ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ዝልዓል እምበር፡ ብትሑት ዝምባሌታት ወገን፡ ዓሌት፡ ሃይማኖት፡ ወዘተ... ዝኣመሰሉ ኣይታለልን ኢዩ። ንመረዳእታ ክኸነና ተቐውሞ ምዕቡላት ሃገራት ክንምሃረሉ ንኸእል ኢና።

እዚ እቲ መሰረታዊ መስርሕ ምዕባለ ክኸውን ከሎ፡ ውድባት ወይ ፓርቲታት፡ ከምቲ መድረኽ ዝወልዶ ወድዓዊ ኩነታት ክኣ፡ ብናይ ሓዲር ዕላማ ክግዝኣ ይግባእ። ኣብ ህሉው ኩነታትናን ኣብ ዝሓለፈ ብረታዊ ተጋድሎናን፡ ናይ ቀረባ ዕማም ዝነበረን ዘሎን ከም ምዃኑ መጠን፡ ስምረት ፓርቲታት ቅድመ ኩነት ናይ ሃገራዊ ዕርቂ ምዃኑ እንተድኣ ዘይተረዲእናዮ፡ ናይ ነዊሕ ዕላማ፡ ማለት ናይቲ ኣቐዲመ ዝበልክዎ ናይ ሃገራዊ ዕርቂ መደብ ዮብለናን ስለዘስምዕ፡ ሓላፍነትና ንዝንግዕ ኣለና ማለት'ዩ። እዚ ኣዕናዊ ዝኹን ኣተሓሳስባ ዝሓለፍናዮን ዘለናዮን ስለዝኹን፡ ክንቅይሮ ዕድልና ከይተጸንቀቐ፡ ኩላትና ኣብ ዝበኣሰ ሓደጋ ከይኣተና፡ ሕጂ ውዓል ሕደር ዘይብሉ ብምስትውዓል ከነተግብሮ ይግባእ።

ነዚ ኢዩ እምብኣር ድሮ ዓመት ከኸውን ደልዩ፡ ኣቐዲመ ውድባት ክውንዘፋ ኣለወን ኢሊ ንምጋመይ ክህብ ከለኹ፡ ኣብ ሕድሪ ጀጋኑና ትዓዲመ፡ ብዙሓት መራሕቲ ከይተረፉ ውድብና ኣይነውነዝፍን ክብሉ ዝተሰምዑ። ሕጂ ግን መድረኽ ምስ ገደደና ይኣክል ዝብል መርሖ ሒዙ መንእሰይ ምስ ተበገሰ፡ “ከይፈተና ቦኖ” ክንብል ናብ ስምምዕ

ገጽና ንጥምት አለና። ግን ክፉ ናብ ፈቲና ቦኖ ማለት ናብ ፈቲና ሕራይ ክንቅይሮ ክንቃለስ ከም ዝግባእ ክንረዳዳእ ክንበቅዕ አለና። እንተዘይከውይኑ፡ ጉዕዞና ምልኣት ስኢኑ፡ መስርሕ ይኣክል፡ ኣብ መንጎ ተኹሊፉ፡ ሕልጎልጎ ከጋጥመና ይኸእል ኢዩ።

ንገለና ምናልባት ኣነ ከም ዝዕዘቦ፡ ንውድባት ምትዕራቕ ጥራይ ዘይከውነስ፡ ሃገራዊ ዕርቂ ምትግባር ማለት፡ ዋላውን ነ'ስላምን ንክርስትያንን ከም ምትዕራቕ ጌርካ ምውሳድ ከይተረፈ ይመስለና ይኸውን። ክጸሓፍን ክዝረብን'ውን ንሰምዕ ኢና። ኣስላም ኣለውና፡ ክርስትያን ኣለውና፡ ካብ መታሕት ኣለውና፡ ካብ ከበሳ ኣለውና፡ ዝብል መደረን ሰነድን የጋጥመና ኢዩ። እዚ ናይ ሕውነት ግደ እኳ እንተሃለዎ፡ ምስ ሃገራዊ ፖለቲካዊ ደሞክራሲያዊ ምሕደራ ኣዛሚድካ ብመንጽር ሃገራዊ ዕርቂ ክምዘን ከሎ ቦታ የብሉን።

ኣብ ሓደ ሃገር ደሞክራሲ ምዝውታር ማለት፡ ከም ቀመም በርበረ ንደቂ ሰባት ካብዝን ካብትን ንሓዋውሶም ማለት ከውይ ክርድኣና የብሉን። ደሞክራሲ! ሃይማኖቶም ወይ እምነቶም ብዘየገድስ፡ ደቂ ሃገር ኣብ ሃገራዊ ዕርቂ ዘለዎም ተረድኦ ክሳዕ ክንደይ ኢዩ ኢልካ ምስ እተመዘዝን ኢዩ፡ ብግቡእ ከገልግለካ ዝኸእል። ብደረጃ እምነት ዝዕቀን እንተድኣ ከውይ ግን፡ እቲ ጉዕዞ ናይ እምነት ቅድድም 'ምበር ናይ ሃገራዊ ዕርቂ ሳይንሳዊ ርእዮተ ዓለም ስለ ዘይብሉ፡ ብኣምር ደረጃ ግጉይ ኣገባብ ቃልሲ ጥራይ ዘይከውነስ፡ ንሃይማኖትን ንፖለቲካን ከም ዝተሓዋወስ ዝገብር ኢዩ። እዝን ወዲ ኸምዝን ዕንቅፋታት ስለዘሎ ክኣ፡ ደሞክራሲ እምበርዶ ይሰርሕ ኢዩ ናብ ምባል ዝበጽሑ ውሑዳት ኣይከውኑን። ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ብሓርፋፍ ሚዛን፡ ዳርጋ 37% ናይቲ ሕ/ሰብ ደሞክራሲ ኣይሰርሕን ኢዩ ናብ ዝብል ኣተሓሳስባ ይዛዝዉ ኣለዉ ዝብሉ ገምገምቲ ኣለዉ።

ኣበሃህላይ ከይተርር ኣዚዩ ክበርህ ምእንቲ፡ ኣብ መስርሕ ናይ ደሞክራሲያዊ ምርጫ፡ ኣስላም ይብዝሉ ክርስትያን ይብዝሉ፡ ይብዝሉ ብዘየገድስ፡ ብትኸክል ሃገራዊ ህዝባዊ ሓልዮት ዘለዎም፡ ብቑዓት፡ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝጠቐስክዎ ንደሞክራሲያዊ ትካላት ኣብቲ ዝምልከቶም ሃገር ብምምዕራራይ ደረጃ ዝርድእዎ ከሳብ ዝኹኑ፡ ጸገም የብሉን ብሃላይ ኢዩ።

ኣብ ሓንቲ ሃገር ከም ኤርትራ ዝኣመሰሉት ብቑጽራዊ፡ ብእምነታዊ፡ ማለት ብደሞክራሲያዊ ዘይከውነ መካኒካዊ ኣተሓሳስባ ክትከይድ ምስ እትፍትን፡ እቲ ናይ ነዊሕ ዕላማ ሃገራዊ ዕርቂ እንብሎ ዘለና፡ ናብ ዝገደደ ሕልጎልጎን ሃገራዊ ምብትታንን ኢዩ ዘእትወካ። ንዘይማዕበላ ሃገራት ከምዚ ናትና ዝኣመሰላ ክኣ፡ እዝን ወድ-ኸምዝን ኢዩ ዘሳቕየን ዘሎ። መለኸቲ ስርዓታት ክኣ፡ ነዚ ጥጡሕ ቅርዓት ወይ ድሑር ዘኹን ባይታ ተጠቂሞም ኢዮም፡ ምልካዊ ፖለቲካዊ ናይ ስልጣን ዕንደራ ዘካይዱ። ብሕጽር ዝበለ ኣገላልጻ፡ ነቲ ካልእ ብሕታዊ ላቕባታት ገዲፍና፡ ናብቲ ዘዋጽኣና ሃገራዊ ደሞክራሲያዊ ዕማም ዝጠመተ ኣተሓሳስባ፡ ማለት ንውድባዊ ዕርቅን ሃገራዊ ዕርቅን ብስነፍልጠታዊ ደረጃ ከም ቅድመ ኩነትን ከም ኩነትን ጌርና ንረድኣዮ ክብል ስለዝደለኹ እዩ። ብዙሓት መደርትን ጸሓፍትን መብዛሕትኦም ብሃንደበት ወይ ብሃንቀውታ

ናይ ስምረት ተጻልዮም፡ ንክልቲኡ ኣምራት ስለ ዝሓወስዎ ፈላሊና ንርኣዮ ንማለት ዝኣክል'ዮ።

ኣብዚ እዋን'ዚ ትዕዘቡ እንተድኣ ኣሊኹም ኣብ ሓያላይ ኣኼባታት ደቀ'ንስትዮ ይኹና ደቂ ተባዕትዮ፡ ካብ ክልቲኡ ዓበይቲ ሃይማኖታት ኤርትራ ተሳትፍኦም ብመጠኑ እንዳዛየደ ይኸይድ ኣሎ። እቲ ምክንያት ሃይማኖታዊ መጻዋዕታ ሰሚዖም ዘይኮኑስ፡ ደሞክራሲያዊ ናይ መሰል ኣዋጅ ኣብ ኣእምርኦም ቦታ ክረክብ ስለዝኸኣለ ኢዩ። እምነት ኣብ ዝኸድካዮ ዓዲ ብመሳጊድን ቤተ-ክርስቲያናትን ደረጃ ዋላ ዕድል እንተዘይረኸበ፡ ኣብ ገዛኻ ኣብ ወውሻጤኻ ከተካይዶ ትኸእል ኢኻ። እምነት ኣብ ሕልናኻ ነብሰ-ዕግበት ዝህብ መንፈሳዊ ጉዕዞ ክኸውን ከሎ፡ ሃገራዊ ዕማም ግን ኣብ መነባብሮ ህዝቢ ዝተመርኩሰ ሓባራዊ ናይ ምዕባላ መስርሕ'ምበር፡ ብሕቱው ሂወት ይብሉን። ምእንቲ'ዚ ክኣ ኢና ብዲሞክራሲያዊ ኣተሓሳስባ ተጠርኒፍና እምነትና ብዘየገድስ ብሓባር ክንቃለስ እንዳተዋህለልና ናብ ሃገራዊ ምልኣት ክንሰጋገር ክንቃለስ ዘድልዮና። እምነትን ሃገራዊ ሂወትን ግን ዘተሓሳስር ገመድ ይብሉን ማለት ከስምዕ ይብሉን። ስለ'ዚ'ዩ ኸኣ መራሕቲ ሃይማኖት ኣበርክትኦም ኣዚዩ ማራኽን ኣገዳስን ኩይኑ ረኺብናዮ ዘለና።

መራሕቲ ሃይማኖታትና ንባዕሎም ኣብዚ ግዜዚ ዝምድርዎ ዘለዉ ክትሰምዖምን ክትርድኦምን እንተ ተገዲስካ፡ ብሓቂ-ብሓቂ መጠምጠምያኦም ዕጥቂ ፖለቲካዊ ደሞክራሲ ገይሮም ከም ዘለዉ፡ ብዓይንና ንርእዮምን ብእዝንና ክኣ ንሰምዖምን ስለዘለና፡ ፍቕሪ ሃገሮም ክሳዕ ክንደይ ምስ እምነቶም ዝተሓሳስር ከም ከምዝኹን፡ ኣብ ጽላት ልቢ ተቐላሕቲ ኤርትራውያን ክምዝገብ ይግባእ። **ስለዚ፡ እዚ ብሕድሪ ጀጋኑና ዝወሃብ ዘሎ ህያብ፡ ንተወፋይነትን ንጅግንነትን መራሕቲ ሃይማኖታትና ከይተረፈ፡ ገንዘብምን ዝብጽሖምን ከም ምኃኑ ከይጠቐስኩ ብስኽፍታ ከይሓልፎ፡ ብግህዶ ከንጸባርቐ፡ ፓል ቶክ ሕድሪ ጀጋኑና፡ ሓጎሰይ ክገልጽ ኣፍቕዱለይ።**

ግሉጽ ክኸውን ምእንቲ፡ ውደባ ሃይማኖታትና'ውን ብፍላይ ኣብ ጥንኩር ኩነታት ፖለቲካዊ ሕልክልኽ ብዘይፈጥር መንገዲ ሰብኣዊ መሰላት ንምርግጋጽ፡ ሓደ ዓቢ ኣካል መሳርሒ ናይ ሃገራዊ ዕርቂ ምኃኑ ክንፈልጥ እንተኸኣልና፡ ምፍንጨላት ኣብያተ ጸሎታት፡ ልክዕ ከሚቲ ምፍንጨላት ውድባት ሃገራዊ ረብሓ ይብሉን። ስለዚ ክኣ'ዮም ኪደረታት ህግደፍ ኣብ ማእከል ቤት ጸሎታት ከሽኩንድሩን ክፈናጭሉን ዝርከቡ። ኤርትራውያን ከም ምኃንና መጠን፡ ነታ ኤርትራዊት ገረብ ናይ ደሞክራሲ፡ ኩላትና ጨናፍራ ክንከውን ይግባእ። ንጸላእትና ክኣ ብስምረት ካብ ኩሉ ትካላትና መንቀሳና ከነውጽኦም ዘይዝንጋዕ ሓላፍነትና ክኸውን ኣለዎ።

ሕጂ እምብኣር እቲ ዘድሊ ብሓፈሽኡ ገሊጾዮ ስለዝኹንኩ ናብቲ ዝምድና ናይ ሕድሪ ጀጋኑና ምስ ሃገራዊ ዕርቅን ውድባዊ ዕርቅን ዝበልኩዎ እንታይ ምኃኑ፡ ከም ኣምር ብሕጽር ዝበለ ክጠቕሶን ከዛምዶን ክፍትን ኢዮ። ሕድሪ ጀጋኑና ናይ ርሑቕ ዕላማ ኩይኑ፡ ከርሰ- ነገር ናይቲ

አብ ላዕሊ ዝጠቐስክዎ ሃገራዊ ዕርቂ ኢዩ። ኩላትና በብዝመስለና ኣወዳድባ ይኹን ወይ ብውልቀ-ሰብ ደረጃ ክንቃለስ ከለና፡ ሕድሪ ጀጋኑና ተቐቢሩ ክተርፍ ዮብሉን ኢና ንብል። ብኸልእ ኣዘራርባ ሕድሪ ጀጋኑና ኣብ ናብራ ናይ ህሉዎት ኤርትራውያን ክረጋገጽን ከንጸባርቕን ኣለዎ ማለትና ስለ ዝኹነ፡ ካብ እንታይነት ሃገራዊ ዕርቂ ዝፍለ ትርጉም ዮብሉን። ናብራ ኤርትራውያን ኣብ ምምዕርራይ ዝዓለመ መኸተ ምኃኑ'ዩ።

በቲ ካልኣይ ሸነኽ ክኣ፡ ፓል ቶክ ሕድሪ ጀጋኑና ይጽበብ ይግፋሕ ናይ ባዕሉ ውደባ ወይ መምሕዳር ስለዘለዎ፡ ኣብ ሃገራዊ ዕማምና ምስ ውድባዊ ዕርቂ ዝምድንኡ እንታይ ኢዩ እንድሕሪ ኢልና፡ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝገለጽክዎ፡ ሓደ ኣካል መተዓይ ናይ ሃገራዊ ዕርቂ፡ ማለት ከም ቅደመ ኩነት ኩይኑ ዘገልግል ኢዩ። ስለዚ ክቡራት ኣሕዎት ምናልባት ኣብ መራኽቢ ብተሓን ንስም ሕድሪ ጀጋኑና ከም ተራ ስም ጌርና ከይንወስዶ፡ ዓቢ ፖለቲካዊ ትርጉም ዘለዎ፡ ምስ ሃገራዊ ዕርቂ ብምዝማድ ከም ቅደመ ኩነት ክንርድኦ ዝግብኣና ኣምር ምኃኑ ምፍላጥ ከድልየና ኢዩ።

ኩሉ እቲ ካልእ መራኽቢ ብተሓን ናይ መድያታትን ምንቕቓሕን ተራ ዝጸወት'ውን ምስ ሕድሪ ጀጋኑና ዝተኣሳሰር ትርጉም ኣለዎ። ኣብ ምጥላምን ዘይምጥላምን ፖለቲካዊ ወፈራ ዝተመደበን ዘይተመደበን ፈላጊኽ ናይ ምምዘን ዓቕሚ ግን፡ ናይ ነብሲ ወከፍና ሓላፍነት ክኸውን ይግባእ። መን እንታይ ይብልን እንታይ ይገብርን ንምልላይ ክኣ፡ ምስ ዕላማና ብምንጽጻር ንቕሓትና ዝውስኖ ጉዳይ ይኸውን ማለት'ዩ። እምብኣር ሕድሪ ጀጋኑና ስምኩም ዓቢ ትርጉም ዘለዎ ኢዩ እሞ፡ ተግባራትኩም ክኣ ከም ዝጀመርኩም ኣዚዩ እንዳዓበየን እንዳዓመቐን ብሳይንሳዊ ኣፍልጦ እንዳሰፍሐን ካብ ሃገራዊ ናብ ዘናዊ፡ ብኡ ጌሩ ድማ ናብ ዓለም ለኸዊ ገስጋሲ ርእዮተ ዓለም ክሰጋገር እምነይልኩም። ክሳዕ ዓቕምና ዘፍቀደልና መጠን ክኣ፡ ከከም ኣድላይነቱ ክንተሓባበርን ብሃናጺ ነቕፈታዊ ደገፍ ክንስስንን እትስፎ። ኣዚዩ የመስግነኩም፡ **P-ቕ-ን-የ-ለ-ይ** ክኣ!!!!

ኩሉኹም ናይ ዜና ማዕከናትና ንኹልና ሓሳባትና ክንገልጽ ዕድል ትኸፍቱልና ተወፈይቲ'ውን ሞያኹም ዝርሳዕ ኣይኩነን። ኩሉ ግዜ ዝደጋግማ ለበዋ እንተ ሃልያ ግን፡ ሓያል ተሓባባሪ ንደሞክራሲያዊ ኣበርክቶን ኣስተዋጽኦን ዘማዕብል፡ ነዚ ዘለናዮ መድረኽ ዘገልግል፡ መተዓይ ናይ ሃገራዊ ዕርቂ ዝኸውን፡ ኣብ ደምበ ተቓውሞና ናይ ሓባር ናይ ዜና ማዕከን ክፍጠር፡ ኩሉኹም ግደኹም ከተበርክቱ እምሕጸነኩም። ኣበሃህላይ ኣብዚ መድረኽ'ዚ ብተናጸል ስለዘይንዕወት፡ ዘዋጽኣና ዕንቱር ቅድመ ኩነት ኣብ ኩሉ ምኣዝናት ኣቃላልሳና፡ ብኣመራርሓን ብጨናፍርን ደረጃ ክፍጠርን ክጥርነፍን ኣለዎ ብሃላይ ኢዩ። ክትርድኡኒ ክኣ ተስፋ እገብር። ብፓል ቶክ ደረጃ ዓቕኑ ብዘየገድስ መባእታዊ ዝተጀመረ ምትሕብባር ኣሎ፡ ብተገዳስነት ናብ ኩሉ ንዓኹም ዝመስል ከተስፍሕዎ እንተኸኢልኩም፡ ኣወንታዊ ውጽኢቱ ከይደንጎዩ ክርኣዮኩም ኢዩ። ንሓባራዊ ስራሕ እምቢ ዝብሉን ኣብ ውልቀ ህላዊኣም ዝግደሱን ግን ክትረኽቡ ስለ እትኸእሉ፡ ንፍጹምነት ከይተጸበኹም፡ ንዝያዳ ሚእታዊ ዕብየት ክትዕወትሉ

ጽዕና። አብ ኩሉ ፍጹምነት የለን። አብ ዲሞክራሲ'ውን ሓይሊ ሚዛን ድኣ 'ምበር ፍጹምነት የለን።

ብዝተገብረሎ ያትብብዕ ደጊመ ደጋጊመ ብዕዘት እንዳ ኣመስገንኩ፡ ግዜ ረመዳንን ግዜ ክቡር ብዓል ሃገራዊ ነጻነት ኤርትራ ሃገርናን ብሓደ ከይኑለና ስለ ዘሎ፡ መጀመርያ በታ ረመዳን እትብል ግጥመይ፡ በቲ ኣነ ነ'ስመራ ዝፈልግ ናይ ቊልዕነትን ንእስነትን ዕደመይ ዘኪረ ዝደረስኩዎ፡ **አህለን ዎ ሳህለን ረመዳን** እትብል፡ ቀዲለ ክኣ በታ ንኹላትና ሓጃፊትና ክትከውን ብደምና መስ ዓለም ዘላለናያ ምዓልቲ ነጻነት ኤርትራ ሃገርና፡ ጉንበት 24 እትብል ግጥመይ ብምጥቃስ ንሎሚ ክሳዕ እንደገና ንራኸብ ክፋነውኩም ኢዮ።

አህለን ዎ ሳህለን ረመዳን

መስከረም 16-2007 ረድኢ ክፍለ (ባሻይ)

ከመይ ኣለኹም ኣስላም ናይ ሃገረይ

ክዝክርዶ ቊሩብ ናይ ቀደመይ

ኣታ ብዓል ኩፍየት ብዓል ዕማ

ኣሎይ ናይ ቀደምካ ግርማ?

ተኸዳናይ ጸዕዳ ሰንደል እግሩ

ምልክት ናይ ስግዳን ኣብ ግንባሩ

እምብኣር መዲኣ 'ታ ረመዳን

ክኸደን ድዩ ኹሉ ሓድሽ ክዳን?

ሓጂ ረመዳን ድኻታት ዝሰምዕ

እንዳተኹበስ ከተፍ መስጊድ ጃምዕ

ወርሒ ረመዳን ኢልኪ'ምብኣር ደበኽ

አሎዶ እቲ ዶልቶ 'ቲ መሸበኽ?

መርሓባ ረመዳን መጸእኪ ብጉያ

አሎዶ 'ቲ ስምስም 'ቲ ጣዕምያ

ረመዳነይ ለጋስ አደ በርከት

ሳምቡሳዶ ሂብክዮ ንጎረቤት?

ረመዳነይ ሃያብ ብዓልቲ ጽርግያ

ወርሒ ምሉእ ኩሉ-ሳዕ ምሃያ

አብ አፍ ደገ ቤት ብልዒ ፊተውራሪ

አሎዶ'ቲ አጅዋ ናይ ተንኩበት ተምሪ?

ረመዳን ጣዕምቲ ሃገር ለኸ

አሎዶ እቲ ብኬሪ ናይ 'ባዕኸ?

ረመዳን አደ በርከት ፎፎል ዝዕደላ

አሎዶ ዘለላ ተምሪ ናይ ከሰላ?

ከም ቀደምኪ ጸጽብቕ አዕልሊ

አላህ ወልያክ ያ ሳይም ድኣ በሊ

ረመዳነይ ሓደ ዘይተቐይም

ከም ቀደምኪ ፍጡረክ ያ ሳይም!

መሓመድ ነብዩክ ያ! ሳይም እንዳበልኪ

አብ ዒድ አብጽሕዮም ፍጡራትኪ (እንሻ አላህ)

ናብ ወርሒ ጉንበት ምዓልቲ ነጻነት ክሰግር ክኣ ኣፍቅዱለይ።

ወርሒ ጉንበት ምዓልቲ ነጻነት

ረድኢ ክፍለ (ባሻይ) 24-05-2007 ምስ ገለ ጽገና

እምበርዶ ንስኺ ኢኺ ኣንቲ ዕለት?

ምዓልቲ ነጻነት ወርሒ ጉንበት

ሰብ ዝጽበየኪ ዓመት-ዓመት!

እው'ዩ መልስኺ ምዓስ ጠፊኡና

ኣዋጅ ናይ ስዉኣት ዘይትቕየር ኩይና

ኣበይ ድኣ'ለዉ እቶም ሰብ ባንዴራ?

ውሕጂ ደም ከፊሎም ዘውጽኡኺ ሓራ

ክብሪ ዘልበሱኺ ብጥይት መጉቶም

ፍንጫሕ መሰንገልኪ ኣበይ ድኣ ከይደም?

ተዛረቢ ጉንበት ታሪኽ ተጋደልቲ

ኣይርኣዩን ዲዮም ዋላ ሎምዓልቲ!

ትኪ ናይ ጠያይት ዘይስርንቕ 'ፍንጫ

ኣበይ ድኣ 'በሉ እቶም ስብ ብልጫ

ብብረት ገዲፎም ብቕልጽም ዘስንዉ

ዓለም ዘመስከሩ በዩን ዲዮም ዘለዉ?

ዓወት ዘልበሱኺ ፍጡር ዘዛረቡ
አይስለፉልክን ዲዮም ሰላምታ ክህቡ?
ከመይ ድዩ ነገሩ ጉንበት ዘይትነግሪ!
አስደሚሙኪ ድዩ ተኹሚሩ ነውሪ?

ክንዲ ዝርአዩ ኣብ ጉድጓድ ይበልዩ
ኣብ ጸልማት ይነብሩ ክንዲ ተወፈዩ!
ንእስነት ከፊሉ ዘረከበ ክብረት
ጽሓይ ጨኒቕዎ ናይ ጀጋኑ ሸበት!

ድሓን በሊ ጉንበት ኣለዎ ምዓልቲ
ክድገም'ዩ ታሪኽ እሱር ትዓዋቲ
ደይ ንሱ'ዩ ነይሩ ዘበለና ከርተት
ንሳላሳ ዓመት ዓቕበት ቊልቊላት
ዋእ! ስድራ ተቐይይም ደቆም ተሰዲይም
ዳያኑ መለኽቲ ደይ ንሱ'ዩ ፍርድም
ንዒቕምናይ ቅድሚ ዝኣገረ
ቊልፊ ተሳኢኑ ተፈቲሉ ስረ

ተደፈርና እምብኣር ኣብ ማእከል ገዛና
ብወዝቢ ኣትዮምሲ ወሰን ደርቢዮምና
ንሶም ኣብ ኣዳራሽ ኣብ መንበር ኮፍ ኢሎም
ንሕና በብታራ ክራር ንወቕዓሎም

ዘበንያ ግርምቢጥ ማይ ሰማይ ንዓቕብ
ዋና ትዓዚሙስ መዘንግዕ ይዛረብ
ቃጽፆ ዘይብሎም መሬት እንዳማቶም
ይሸጡ ይልውጡ ሓረስታይ ረፊቶም

ስቕ ኢልና ክንርኢ ዝገበሩ ይግበሩ
ባህልና ክበርስ ተበቲኹ ሱሩ
አይፈልሐንዶ ደምካ ከመይ ዘይትንድር
ጉንበት ተዘሚትካስ ስቕ ኢልካ ትሓድር!
ኩባያ ሰሪቕም ብዙሕ ይፍረዱ
እንታይ ድኣ ንበሎም ሃገር ዝወሰዱ
መሬትና ሓሲሩ ክብረት ተቐንጢጡ
ገሊኦም ይገዝኡ ገሊኦም ይሸጡ

አደራሽ ዓደ'ቦ መን ከሞ ዘይደልዮ
ንሳቶም የኸፍሉ ንሕና ንካረዮ
መፍትኦም ወዲኦም ንእሰር ስቕ ኢልና
አቕርንቲ ዘይብሎም አብዑር በዚሕና
አስደሚሙና'ኮ በዚሉ ገኒኑ
ጸማምዶታ ይሓይሽ ዝተዓጽወ እዝኑ?
ክርእዮም እንድዩ'ሞ ላዕልን ታሕትን ክብሉ
አመልያ ምስ መግነዝ ዘይናቶም ከልዕሉ

ንዑ'ባ ንማኸር እንታይ ከምዝገበር
ምስ ዓይነ ብርክና ክንብል ጠምበርበር
ጅግና ወድ-ሃገር እንታይ ዓዘመካ
ብደውካ ትድቅስ ጉንበት ተዘሚትካ!
ስቕ ኢልና ክንርኢ ዝኹነ 'ንተኹነ
ስዉርዶታ 'ሓይሽ ዓይኑ ዝተደፍነ
ክሰምዖም እንድዩ'ሞ ሓሶት ክዛረቡ
ጠውዮም ጠዋውዮም ዘይከውን ከንብቡ

ተዋፊሮም እንድዮም ብዓል ጸያቕ ማዕዲድ
ደውዮ ዕላምኦም ካብ ዓበቕ ዝገድድ
ህግደፍ ተሻሪኹም ብምስጢር ዋዕላ
ኣባላሽዮም 'ንድዮም ተዘሪጋ ዒላ
ፍው-ፍው ዝኣመሎም ከም ጥምይቲ ድሙ
ትኣሰሩ ይብሉና መሊስኩም ድገሙ
መፍትኦም ወዲኦም ክንእከብ ክንዝርጋሕ
ብድሕሬና ይስሕቁ ዮብሉዎ ወጋሕ

እንታይ ገዲሱዎም ኣዴታት ክበኽያ
መቕሕ እንተ ኣተዎም ኣቦታት ሰማንያ
ገና'ሎ ይብሉና ናይ ሰላም መገሻ

አብሎ ክንነብረሎም ጋም-ማን እግሪ ዓሻ
ብውሽጢ ጸሚዶም ብግዳም ዓሪዶም
ዶብ ከይተሓንጸጸ ኣይትቃወሙ 'ሎም
መሰል ዘይለመዱ ኣብ ሜዳ ከለዉ
ኣብኣ ንንቀጽ ኢሎም ህዝቢ ከዐሸዉ

ኣካ ፈዳሕክዮም ጉንበት ተጸማሚት
መንእሰይ ኣምዲእኪ ዝምርሽ ንቕድሚት
እንጥሸው ነይተርፍ ዓለቕቲ ከይወጸ
ሰላም ኣይርከብን ጠላም ከይተረገጸ
ኣበይ ኣጽኒሕክዮም 'ዞም ኩሎም ደቅኺ
ዘይነጽፍ ማህጸና ለክ 'ስኺ ኢኺ
ይጮርሑ 'ለዉ ቀሪብና 'ይሎምና
ጽባሕ ድሕሪ-ጽባሕ ድርግም ንገዛና

ኣይዞ በል መንእሰይ ወዲ ዋዕሮ 'ምበሳ
ገንዘብካ ተረከብ ደምካ ዝፈሰሰ
መን ድኣ ክስለም ናይ ጉንበት ስልመ
ኣይ ንስኻ ንዲኻ ትቕጽሎ ዕድመ

**ወርሒ ነጻነትና ጉንበት ተሓበኒ
ይኣክል ቀንዴሉ ኣሎ ብዓል ወኒ
ከየዘንግዓኪ ህግደፋዊ ዋህዮ**

ደብተር ድኣ ሓዚ ኩሉ ጽሓፍዮ!!!

“ልብን ሳዕርን እንዳሓደረ ይቦታል”

ሽማግሌ ከዕልል መንእሰይ ኣዋህልል!!!

ሰናይ ቅን! ኣብ ርክብ ከም ቀደምና!

ረድኢ ሽፍለ (ባሻይ)